

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine

Суд Босна и Херцеговина

Predmet broj : S1 2 K 030304 24 Kž

Datum donošenja: 13.8.2024. godine

Pred Apelacionim vijećem u sastavu:

sudija Redžib Begić, predsjednik vijeća

sudija Hilmo Vučinić, član vijeća

sudija Darko Samardžić, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

protiv optuženog

SELMO CIKOTIĆ

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Mladen Furtula

Branilac optuženog: advokat Kadrija Kolić

advokat Fahrudin Ibrišimović

Broj: S1 2 K 030304 24 Kž

Datum donošenja: 13. 8. 2024. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudija Redžiba Begića, kao predsjednika vijeća, te sudija Hilma Vučinića i Darka Samardžića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Dženane Deljković Blagojević, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Selme Cikotića, zbog krivičnog djela krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 3. KZ BiH u vezi sa stavom 1. istog člana, sve u vezi članom 54. istog Zakona, odlučujući po žalbi Tužilaštva BiH i po žalbi branioca optuženog, advokata Kadrije Kolića, izjavljenima protiv presude Suda BiH broj: S1 2 K 030304 22 K od 5.12.2023. godine, nakon sjednice vijeća održane u prisustvu tužitelja Tužilaštva BiH Mladena Furtule, te optuženog Selme Cikotića, a u odsutnosti uredno obaviještenih branilaca optuženog, advokata Kadrije Kolića i Fahrudina Ibrišimovića, dana 13.8.2024. godine donio je slijedeću:

P R E S U D U

ODBIJAJU SE kao neosnovane žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine i žalba branioca optuženog advokata Kadrije Kolića, te se potvrđuje prvostepena presuda Suda Bosne Hercegovine broj: S1 2 K 030304 22 K od 5.12.2023. godine.

O b r a z l o ž e n j e

1. Presudom Suda BiH broj S1 2 K 030304 22 K od 5.12.2023. godine, optuženi Selmo Cikotić oglašen je krivim da je radnjama opisanim u izreci presude, počinio produženo krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 3. Krivičnog zakona BiH u vezi sa stavom 1. istog člana, sve u vezi sa članom 54. istog Zakona, pa ga je Sud, na osnovu odredbi članova 39., 41., 42. i 48. KZBiH, osudio na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine. Također je odlučeno na osnovu člana 198. stav 2. Zakona o krivičnom postupku BiH, da se oštećena Bosna i Hercegovina, zastupana po Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine, upućuje da imovinsko-pravni zahtjev u cjelini ostvaruje u parničnom postupku, te je također na osnovu članova 188. stav 1. ZKP BiH i 186. stav 2. ZKPBiH, optuženi obavezan nadoknaditi troškove sudskog postupka, o čijoj visini će Sud odlučiti posebnim rješenjem, po pribavljanju potrebnih podataka.

2. Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavilo Tužilaštvo BiH zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji iz člana 296. tačka d) ZKPBiH, odnosno člana 300. istog zakona, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH žalbu uvaži, te da na osnovu odredbe člana 314. ZKPBiH, prvostepenu presudu preinači i optuženom izrekne strožiju krivičnopravnu sankciju, odnosno kaznu zatvora.

3. Branilac optuženog Selme Cikotića, advokat Kadrija Kolić je također blagovremeno izjavio žalbu, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, iz člana 297. stav 1. tačka i) i k) ZKPBiH, povrede krivičnog zakona iz člana 298. tačke b) ZKPBiH, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, iz člana 299. stav 1. ZKPBiH, te odluke o krivičnopravnoj sankciji iz člana 300. stav 1. ZKPBiH, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće uvaži žalbu i pobijanu presudu preinači i donese oslobađajuću presudu u odnosu na optuženog Cikotića, ili alternativno, da žalbu uvaži, prvostepenu presudu ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

4. Tužilaštvo BiH je 8.3.2024. godine, dostavilo odgovor na žalbu u kojem navodi da je žalba branioca optuženog neosnovana i predlaže da se žalba odbije. Odgovore na žalbu dostavili su i branioci optuženog, advokat Fahrudin Ibrišimović dana 22.2.2024. godine i advokat Kadrija Kolić dana 18.3. 2024. godine, u kojima nalaze da je žalba tužioca također neosnovana, te predlažu da se ista kao takva, odbije.

5. Vijeće Apelacionog odjeljenja je na osnovu člana 304. stav 4. ZKP BiH održalo javnu sjednicu u predmetu 13.8.2024. godine, kojoj su pristupili tužilac Tužilaštva BiH Mladen Furtula, kao i optuženi, dok sjednici nisu pristupili uredno obaviješteni branioci optuženog¹. Optuženi i tužilac su iznijeli svoje žalbe i odgovore na žalbu, ostavši u cjelosti kod navoda žalbe, kao i kod dostavljenih odgovora na žalbu.

I OPŠTA PITANJA

6. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće/Vijeće naglašava da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

¹ Optuženi je na ročištu obavijestio sud da branioci nisu pristupili zbog odluke advokatske komore FBiH o obustavi rada. Ne ulazeći u valjanost takve odluke, iz same odluke o obustavi rada proizilazi da se ona odnosi samo na branioca koji su postavljeni po službenoj dužnosti, iako je očigledno da se u konkretnom slučaju radi o izabranim braniocima od strane optuženog, te se odluka o obustavi rada ne odnosi na postupanje branilaca u ovom predmetu. Stoga nije bilo smetnje za održavanje sjednice vijeća.

7. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

8. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore prima facie odbiti kao neosnovane.

I. ŽALBENI PRIGOVORI U POGLEDU BITNIH POVREDA ODREDAVA KRIVIČNOG POSTUPKA (ČLAN 297. ZKP BIH)

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

9. U skladu sa članom 296. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKP-a BiH²

10. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod

² Član 297. **Bitne povrede odredaba krivičnog postupka**, (1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji: a) ako je Sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja, b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti, c) ako je glavni pretres održan bez osobe čija je prisutnost na glavnom pretresu po zakonu obavezna ili ako je optuženom, branitelju, ili oštećenom protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa, d) ako je povrijeđeno pravo na odbranu, e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnom pretresu, f) ako je Sud povrijedio propise krivičnog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa, g) ako je Sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti, h) ako Sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe; i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda, j) ako je optužba prekoračena, k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. (2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i ako Sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan utjecaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

11. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su nabrojane u tačkama a) do k) stava (1) člana 297. ZKP BiH. Ukoliko bi apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav (1) tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav (1) ZKP BiH.³

12. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

13. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda hipotetički mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će žalbeno vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe pokaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada žalbeno vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda, bez obzira na povredu postupka takve prirode, žalbeno vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije povrijeđen.

1. Žalbeni navodi branioca optuženog uvezi bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1) tačka i) i k)

14. Odbrana prvenstveno ukazuje da se presuda zasniva na nezakonitim dokazima i to na Nalazu i mišljenju vještaka Berka Zečevića, kao i na Nalazu i mišljenju vještaka Borislava Dujkovića.

³Član 314. **Preinačenje prvostepene presude:** (1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako smatra da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona, ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 297. stav (1) tačka f), g) i j) ovog zakona.

15. Branilac navodi da su dokazi označeni kao DT 18 i DT 19, izvedeni iz nezakonitih dokaza označenih kao DT 16 i DT 17, odnosno nalazi i mišljenja Berka Zečevića, pa su samim tim i oni nezakoniti. Pomenuti nalazi su nezakoniti u smislu člana 10. stav 2. i 3. ZKPBiH, jer su pribavljeni suprotno odredbama ZKPBiH, odnosno suprotno odredbama člana 98. stav 2. uz kršenje odredbi člana 29. i člana 34. stav 3. ZKPBiH, jer je prof. dr. Berko Zečević bio angažiran i plaćen od strane firme SCOUT za sastavljanje Nalaza i mišljenja prije nego što je angažiran u ovom predmetu, a o čemu je bilo obaviješteno i Tužilaštvo, a odbrana je uložila presude u kojima je kao dokaz korišteno vještačenje Berke Zečevića. Tim slijedom, dokaz DT-18, odnosno Nalaz vještaka finansijske struke Borislava Dujkovića se ima smatrati nezakonitim, jer je izveden iz nezakonitog dokaza, odnosno Nalaza i mišljenja vještaka Berka Zečevića.

16. Dakle, odbrana ističe kako je pobijana presuda donesena na osnovu vještačenja koje je nezakonito provedeno, obzirom da je Berko Zečević imao uvid u svu dokumentaciju firme SCOUT, koju je koristio i za potrebe ovog vještačenja. Obzirom na navedeno, odbrana smatra da je došlo do bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. tačka i) ZKPBiH, a kako optuženom nije dopušteno ispitivanje dokaza došlo je i do kršenja odredbe člana 6. EKLJP.

a) Zaključak Vijeća

17. Ocjenom ovog žalbenog prigovora, Vijeće nalazi da isti nije osnovan. Vijeće konstatuje da je identičan progovor od strane odbrane tokom prvostepenog postupka već bio istaknut, te da je prvostepeno vijeće dalo detaljnu argumentaciju u vezi ovog navoda, smatrajući da se ne radi o nezakonitom dokazu.⁴

18. Argumentaciju prvostepenog vijeća prihvata i ovo Vijeće i bez namjere da istu ponavlja, želi ukazati na činjenicu da je nesporno da je pred Sudom BiH vođen parnični postupak po tužbi pravnog lica SCOUT d.o.o Zagreb protiv tužene države BiH, radi činidbe i naknade štete zbog neispunjenog ugovora. Tokom parničnog postupka na prijedlog tužitelja proveden je dokazni postupak vještačenjem vještaka Berka Zečevića. Prema podacima iz spisa, prvenstveno iz presude koje su i odbrana i Tužilaštvo BiH priložile kao dokaz (DT 38), jasno je da je vještak Berko Zečević u parničnom predmetu firme SCOUT d.o.o Zagreb protiv tužene BiH postupao po naredbi Suda BiH za vještačenje, pri čemu je

⁴ paragraf 31-44 prvostepene presude

Sud BiH odredio predmet i obim vještačenja. To nikako ne znači da je vještak Zečević bio u poslovnom odnosu sa firmom SCOUT, niti pak da je bio u radnom odnosu kod firme SCOUT, jer o tome nijednog dokaza koji je izveden pred prvostepenim vijećem. Dakle rade se o potpuno drugoj vrsti postupka, i drugim činjenicama koje je trebalo utvrditi i donijeti drugu vrstu odluke, u odnosu na konkretni krivični postupak u kojem se odlučuje o postojanju krivične odgovornosti optuženog.

19. Budući da vještak Berko Zečević koji je postupao kao vještak za odbrambene tehnologije pred prvostepenim vijećem nije u radnom odnosu kod firme SCOUT, to nije ispunjen uslov iz člana 98. ZKP BiH, koji bi bio smetnja da se vještak Berko Zečević pojavi kao vještak u ovom predmetu. Pored toga, kako je prvostepeni sud pravilno i istakao, odbrana je imala priliku da osporava kako kredibilitet, tako i dokaznu snagu nalaza i mišljenja vještaka, budući da je vještak unakrsno ispitan od strane optuženog, kao i njegovog branioca. Stoga, Vijeće ne nalazi da postoji bilo koja okolnost ili činjenica koja bi ovaj dokaz učinila nezakonitim zbog postojanja razloga u smislu člana 98. stav 2. ZKP BiH, te Vijeće prigovor branioca optuženog u vezi sa ovim dokazom nalazi neosnovanim.

20. Kako je vijeće utvrdilo da se u konkretnom slučaju ne radi o nezakonitom dokazu DT 15 i 16, to se ne prihvataju kao osnovani ni prigovori koji se odnose na vještačenje vještaka Borislava Dujkovića, tj dokaze DT 18 i 19.

21. Nadalje branilac iznosi da pobijana presuda sadrži nedostatke i proturječnosti u odnosu na odlučne činjenice, jer presuda iznosi ono što svjedoci nisu rekli, a što utiče na samu egzistenciju subjektivnog elementa bića krivičnog djela, odnosno umišljaja, pa samim tim i na krivičnu odgovornost optuženog. Odbrana ističe kako pobijana presuda ne donosi razloge i objašnjenja na koji način je ministar zloupotrijebio svoja službena ovlaštenja, jer potpisivanje aneksa i Rješenja iz nadležnosti ministarstva nije radnja krivičnog djela. Osim toga, moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi da je poduzetim radnjama nastala šteta po budžet BiH, ali nijedna nije nastala iz radnje koju je poduzeo optuženi, a iste radnje su poduzimane i od strane službenika koji su organizacijski vezani za Zamjenika ministra za upravljanje resursima i u Sektoru za nabavku i logistiku. Slijedom navedenog, presuda ne daje razloge o odlučnim činjenicama, koji su protivrječni, a niti razloge o prigovoru odbrane na zakonitost dokaza, pa je tako po mišljenju odbrane došlo i do bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. tačka k) ZKPBiH.

22. Čitanjem cjelokupne prvostepene presude Vijeće zaključuje da je prvostepeno vijeće pristupilo detaljnoj analizi izvedenih dokaza, dajući argumentaciju u vezi svih svojih

zaključaka koji su rezultat ocjene izvedenih dokaza. Vijeće primjećuje da ovakvi žalbeni navodi u suštini predstavljaju neslaganje odbrane sa ocjenom izvedenih dokaza i zaključcima prvostepenog vijeća koji su rezultat ocjene dokaza i osuđujućom presudom koja je donijeta. Pri tome, da se zaključiti da se predmetni prigovor branioca zapravo odnosi na pravilnost činjeničnog stanja i ocjene dokaza u vezi sa umišljajem optuženog, kao i posljedicama radnji optuženog, te će se o istom odlučiti u dijelu presude koja se tiče prigovora o pogrešnom i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju.

II. ŽALBENI NAVODI U POGLEDU POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA PREMA ČLANU 298. ZKP BIH

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

23. Podnosilac žalbe koji tvrdi da je došlo do pogrešne primjene zakona, kako je već rečeno, mora navesti barem tu navodnu pogrešku, iznijeti argumente u prilog svojoj tvrdnji i obrazložiti na koji način je ta pogreška utjecala da odluka bude nezakonita.

24. U slučaju kada povreda zakona proizlazi iz primjene pogrešne pravne norme u presudi, žalbeno vijeće može navesti tačnu pravnu normu i shodno tome preispitati relevantna činjenična utvrđenja pretresnog vijeća. Time žalbeno vijeće ne ispravlja samo pravnu grešku, nego primjenjuje odgovarajuću pravnu normu na dokaze sadržane u spisu u nedostatku dodatnih dokaza, te mora utvrditi da li je samo uvjereno, isključujući svaku razumnu sumnju, u činjenično utvrđenje koje odbrana osporava prije nego što potvrdi to činjenično utvrđenje po žalbi.

25. U slučaju kada žalbeno vijeće zaključi da je pretresno vijeće pogriješilo u primjeni zakona, ali je uvjereno u tačnost činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće, žalbeno vijeće će preinačiti presudu u svjetlu pravilne primjene zakona i po potrebi samo utvrditi odgovarajuću kaznu, kako je to i propisano članom 314. i 308. ZKP BiH.

a) Žalbeni navodi – povreda krivičnog zakona iz člana 298. stav 1. tačka b) ZKPBiH

26. Branilac se u ovom dijelu žalbe poziva na stvarnu zabludu na strani optuženog, ističući da nema kumulativnog uslova, odnosno bitnog elementa bića krivičnog djela opis kršenja blanketnog propisa. Navodi da citirane odredbe blanketnog propisa iz radnje krivičnog djela ne definišu odgovornost ministra, stoga odbrana zaključuje da je on bio u

uvjerenju da postupa u skladu sa zakonom, imajući u vidu da je sve akte potpisivao tek nakon što su iste parafirali autori, rukovodioci i zamjenici. Suštinski, postupanja Marija Šege, Mladena Marinkovića i Marine Pendeš su optuženog doveli u zabludu o zakonitosti akata koje su isti pripremili, a u dokaznom materijalu nema dokaza da je optuženi u vezi sa radnjama koje su poduzimali nadležni iz Ministarstva odbrane BiH znao ili naložio poduzimanje bilo koje radnje koja bi pogodovala pravnom licu SCOUT da ostvari neku korist, osim što je izvršavao imperativnu obavezu iz Dobojskog sporazuma, kao i obaveze iz ugovora kako to proizilazi iz parnične presude navedene pod rednim brojem 31. Optužnice. Pored toga odbrana se poziva na čl. 15. Zakona o odbrani BiH, člana 55. i 61. Zakona o upravi BiH, te čl.20. Zakona o ministarsvima i drugim organima uprave BiH i čl. 27 Pravilnika o unutrašnjoj orgaizaciji Ministarstva odbrane, koji po mišljenu odbrane ne propisuju i ne definišu odgovornost ministra.

b) Zaključak Vijeća

27. Ocjenom predmetnog prigovora, Vijeće ne nalazi da je zaključak prvostepenog suda osnovano doveden u pitanje kada je u pitanju primjena krivičnog zakona, te da se optuženi neosnovano poziva na stvarnu zabludu.

28. Cijeneći najprije odredbu člana 61. Zakona o upravi BiH⁵, ministar resornog ministarstva, odnosno u ovom slučaju Ministarstva odbrane BiH je kao rukovodilac ministarstva i odgovoran je za zakonito obavljanje poslova ministarstva, te je u tom svojstvu obavezan da savjesno vrši funkciju i lično je odgovoran za njeno vršenje. Također, shodno sistematizaciji radnih mjesta prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva odbrane BiH od 28.07.2006.godine,⁶ na čelu Ministarstva je ministar odbrane. Kada su u pitanju ostale odredbe na koje se odbrana poziva u žalbi, ispitani svjedok Omerović je objasnio strukturu državnih službenika u Ministarstvu i naveo da ministar signira predmet na sektor, a pomoćnik ministra signira na odgovarajući odsjek. Šef odsjeka locira na konkretnog čovjeka koji je zadužen zadatkom, a kod stručnog savjetnika koji se bavio viškovima, on vodi predmet i zadužen je za predmet. Međutim, ono što je istaknuo je i da ministar donosi završne odluke.

29. Branilac se u žalbi poziva da je optuženi činio inkriminirajuće radnje u stvarnoj zabludi. Stvarna zabluda prema članu 37.KZ BIH postoji kada počinitelj u vrijeme izvršenja

⁵ Službeni glasnik BiH, br. 32/02 i 102/09

⁶ DT 37

krivičnog djela, nije bio svjestan nekog zakonom propisanog obilježja ili je pogrešno smatrao da postoje okolnosti prema kojima bi, da su one zaista postojale, to djelo činile dozvoljenim.

30. Kada je u pitanju činjenje inkriminiranih radnji, očigledno je da je optuženi potpisivao akte koji su se ticali ugovora velike vrijednosti i ugovorima čiji je predmet ugovaranja vrlo specifičan (vojna oprema, municija, naoružanje). Period počinjenja inkriminacija trajao je od 30.12.2009.godine pa do 12.7.2011.godine i nije se radilo samo o jednoj radnji izvršenja, već o cijelom nizu radnji kojima je pogodovano i pribavljana korist pravnom licu SCOUT d.o.o. Zagreb, a na štetu po budžet institucija BiH.

31. Inkriminirane radnje koje je optuženio počinio uključivale su donošenje i potpisivanje Odluke o odobravanju isporuke/zamjene roba, te četiri Rješenja o isporuci municije, zaključivanje četiri Aneksa na četiri osnovna ugovora o prodaji neperspektivnog naoružanja i municije zaključenih tokom 2003. i 2004. godine između ranijih entitetskih ovlaštenih organa i preduzeća SCOUT d.o.o. Zagreb, kao i smanjivao velike količine naoružanja i municije koje je bilo kupcu teže prodati na tržištu, a istovremeno uvećavao određene količine naoružanja i municije koje je kupcu bilo lakše prodati na tržištu. Sve te navedene radnje su počinjene kako bi pogodovale zahtjevima preduzeća SCOUT d.o.o. Zagreb, bez da je prethodno izvršio odgovarajuće provjere u Ministarstvu odbrane o osnovanosti zahtjeva kupca, postupajući tako isključivo u interesu kupca.

32. Sam spektar počinjenih inkriminiranih radnji, vremensko trajanje, te konačno i posljedica koja je nastupila u vidu štete po budžet BiH, isključuje postupanje u stvarnoj zabludi. Čak šta više, obaveza je ministra da dobro poznaje propise koji se tiču poslova Ministarstva odbrane BiH, da postupa oprezno i da štiti interese institucije na čijem je čelu. Postupanje optuženog se ne ogleda samo u zaključivanju aneksa na osnovne ugovore, potpisivanju Rješenja i Odluka, već je uključivalo i postupke optuženog kroz davanje pisanih Saglasnosti na izvoz oružja koje u tom trenutku nisu predmetom niti jednog od osnovnih ugovora, te također primjena koncepta skraćivanja nomenklaturnog naziva oružja koje će biti od odlučujuće važnosti za kasniji tok isporuke, kao i svjesno propuštanje traženja odobrenja Predsjedništva BiH kao vrhovnog komadanta Oružanih snaga BiH za dodavanje novih sredstava u akte koje je potpisivao.

33. Stoga, teza odbrane o neodgovornosti ministra za akte koje potpisuje ili pak da je postupao iz stvarne zablude, apsolutno su neprihvatljive kako je to pravilno zaključio i prvostepeni sud.

34. Prvostepeni sud je pravilno primijetio da je ovakvom tezom koju je odbrana zagovarala, optuženi zapravo pokušao odgovornosti ministra svesti samo na potpisivanje akata, a da za zaključivanje aneksa ugovora višemilionske vrijednosti i za stavljanje potpisa na izuzetno važne Saglasnosti u ime Ministarstva odbrane BiH za izvoz naoružanja i municije iz države BiH (a za koji izvoz u to vrijeme uopšte nisu ni postojale formalne pretpostavke) on kao ministar nema obavezu čitanja i provjeravanja njihovog sadržaja. Međutim, sama činjenica da je optuženi u svojstvu ministra stavljao svoj završni potpis na sve akte ministarstva, bez kojih ti akti nisu mogli proizvesti pravno dejstvo, govori da njegova funkcija nije bila isključivo potpisivanje akata, već i preuzimanje odgovornosti za rad cjelokupnog ministarstva.

35. Kada je u pitanju prigovor da su postupanja zamjenika ministra i ostalih rukovodilaca optuženog doveli u zabludu, Vijeće također nalazi da postojanje eventualne odgovornosti ovih lica nije predmetom optužbe protiv optuženog. Evidentno jeste da optuženi nije mogao sam poduzimati cijeli niz postupaka koji su prethodili inkriminiranim radnjama, ali i u slučaju da čak i postoji eventualna odgovornost drugih lica za štetu pričinjenu Ministarstvu odbrane, odnosno budžetu BiH, to ne može ekskulpirati optuženog za radnje koje je svjesno preduzeo u cilju pogodovanja firmi SCOUT lično on, kao osoba koja se nalazila na funkciji ministra Minisatrstva odbrane BiH i koji u tom svojstvu odgovara za zakonit rad Ministarstva i bez čijeg potpisa niti jedan akt ministarstva ne bi proizveo pravno dejstvo.

III. ŽALBENI NAVODI U POGLEDU PRAVLNOSTI UTVRĐENOG ČINJENIČNOG STANJA (ČLAN 299. ZKP BIH)

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

36. Vijeće Apelacionog odjeljenja, u kontekstu ovog žalbenog prigovora, primjećuje da se presuda može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kada je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili nije utvrdio, odnosno kada na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi, a sve u skladu sa odredbom člana 299. ZKP BiH.

37. Standard koji vijeće Apelacionog odjeljenja treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost. Vijeće Apelacionog odjeljenja će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka,

isključujući svaku razumnu sumnju. U tom smislu, prilikom utvrđivanja da li je zaključak prvostepenog suda bio opravdan, vijeće Apelacionog odjeljenja će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdio prvostepeni sud u prvostepenom postupku.

38. Vijeće Apelacionog odjeljenja ima na umu, kao opšte načelo, da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene u prvostepenom postupku prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti prvostepenog suda. Stoga ovo vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja, koje je utvrdio prvostepeni sud. Vijeće Apelacionog odjeljenja može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje prvostepenog suda samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjao prvostepeni sud ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna".

a) Žalbeni prigovori

39. Odbrana kod ovog žalbenog razloga prvenstveno ukazuje da Tužilaštvo nije dokazalo navode iz optužnice u skladu sa standardom van svake razumne sumnje, a da se sud nije rukovodio načelima *in dubio pro reo* i pretpostavkom nevinosti. Naime, iz obrazloženja pobijane presude vidljivo je da je sud izvršio potpuno pogrešnu ocjenu izvedenih dokaza, te da je sva svjedočenja pogrešno interpretirao, što je dovelo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

40. Pa tako, u vezi tačke 66. pobijane presude branilac osporava zaključak da je poduzet značajan broj operativnih radnji i postupaka, što nije dokazano, niti navedeno na koje se radnje misli. Također je u ovoj tački iznesen pogrešan zaključak da ministar lično nije i ne može biti odgovoran ni za jedan svoj postupak, što odbrana nije navela kao argument, već je navela pod kojim uslovima bi bio odgovoran. U tački 68. pobijane presude sud pogrešno interpretira odbranu, koja je mislila da u realizaciji Ugovora u Ministarstvu postoji čitava hijerarhija i da ne može samo ministar biti odgovoran bez prethodno utvrđene odgovornosti svih lica koja su učestvovala u postupku donošenja akata. U prilog tome ide i svjedočenje zamjenice ministra Marine Pendeš, te drugih svjedoka, kao i stav odbrane da ministar nema potrebu provjeravati akte nakon što ih dobije sa parafima svih odgovornih lica. Nadalje, sud je u tačkama 68. i 222. pobijane presude naveo i potpisivanje Saglasnosti za izvoz naoružanja i municije iz BiH, ignorišući činjenicu da istu daju i druge institucije BiH. Naime, odbrana ističe da pomenutu Saglasnost Ministarstvo daje samo u kontekstu uticaja na

odbrambenu politiku i planove Oružanih snaga BiH, a što je potvrdio i svjedok Dragiša Mekić.

41. U vezi sa navedenim prigovorima i činjenicom utvrđivanja odgovornosti optuženog kao Ministra odbrane u inkriminiranom periodu, prvostepeno vijeće se pravilno poziva na odredbe koje definišu poziciju i odgovornost optuženog. Prema članu 61. Zakona o upravi BiH⁷ koja propisuje da ministar resornog ministarstva, u konkretnom slučaju Ministarstva odbrane BiH je rukovodilac⁸ ministarstva i odgovoran je za zakonito obavljanje poslova ministarstva, te je u tom svojstvu obavezan na savjesno vršenje te funkcije i lično je odgovoran za njeno vršenje.

42. Također, shodno sistematizaciji radnih mjesta prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva odbrane BiH od 28.07.2006.godine,⁹ na čelu Ministarstva je resorni ministar – ministar odbrane. Pored toga, odgovornost ministra je propisana i članom 15. Zakona o odbrani BiH, kojom je propisano da ministar *upravlja i donosi propise o korištenju pokretne i nepokretne imovine*.

43. Prvostepeno vijeće pravilno naglašava, a na temelju navedene odredbe Zakona o upravi BiH, da ministar ima obavezu čitanja sadržaja akata koji mu se donose na potpis, kao i popratne dokumentacije, te također i stavljanje potpisa na izuzetno važne Saglasnosti u ime Ministarstva odbrane BiH za izvoz naoružanja i municije iz države BiH, a za koji izvoz u to vrijeme uopšte nisu ni postojale formalne pretpostavke.

44. Evidentno je da je optuženi potpisivao akte koji su se ticali ugovora velike vrijednosti i ugovorima čiji je predmet ugovaranja vrlo specifičan (vojna oprema, municija, naoružanje), o čemu je bio donesen i tzv. Dobojski sporazum kao i nekolicina akata Predsjedništva BiH koji su potencirali važnost izvršavanja ugovora u smislu rješavanja viškova vojne imovine, a Ministarstvo odbrane BiH je u skladu s naprijed navedenim aktima bilo direktno zaduženo da preuzme obavezu realizacije nerealizovanog dijela Ugovora.

45. Prvostepeni sud je pravilno naglasio profesionalnu poziciju ministra i obavezu dobrog poznavanja propisa koji se tiču poslovanja Ministarstva odbrane BiH i činjenicu da njegova odgovornost ne podrazumjeva samo zaključivanje Aneksa na osnovne ugovore, potpisivanje Rješenja i Odluka, već također i na davanje pisanih Saglasnosti na izvoz oružja

⁷ Službeni glasnik BiH, br. 32/02 i 102/09

⁸ Vidi i član 55. stav 1. Zakona o upravi BiH, član 20. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave BH i 27. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva odbrane BiH

⁹ DT 37

koje u tom trenutku nisu predmetom niti jednog od osnovnih ugovora kao i primjena koncepta skraćivanja nomenklaturnog naziva oružja koje će biti od odlučujuće važnosti za kasniji tok isporuke, kao i svjesno propuštanje traženja odobrenja vrhovnog komadanta Oružanih snaga BiH za dodavanje novih sredstava u akte koje je potpisivao.

46. Kada je u pitanju svjedočenje svjedoka Mekića, na koji se odbrana u žalbi poziva u kontekstu da se davanje Saglasnosti odnosi samo na slučajeve procjene u odnosu na odbrambenu politiku i planove Oružanih snaga BiH, te da Saglasnost koja je data na neznatnu količinu izvoza u odnosu na 20 000 tona viškova u magacinima Oružanih snaga, sigurno nije uticala na odbrambenu politiku, Vijeće ne nalazi relevantnim. Svjedok Mekić je svjedočio na okolnosti postupka izdavanja dozvola za izvoz vojne opreme i proizvoda dvojne namjere, te je objasnio u kojim slučajevima se od strane bilo koga zahtjeva dozvola Ministarstva vanjske poslova i ekonomskih odnosa BiH, kao i Saglasnost Ministarstva odbrane BiH.

47. Odbrana međutim zanemaruje i ostale dokaze koji su provedeni u vezi sa svjedočenjem ovog svjedoka, a koje je u potpunosti saglasno sa uloženim setom materijalne dokumentacije pod sudskom oznakom DT-40¹⁰, iz koje je vidljivo da je dana 06.01.2010. godine Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH izdalo dozvolu izvozniku, Tehničkom remontnom zavodu d.d. Hadžići za izvoz municije 12,7x99 mm (.50 Browning), a po osnovu prethodno pribavljene saglasnosti za izvoz dijela neperspektivnog, zastarjelog i viškova naoružanja, vojne opreme i ubojitih sredstava Ministarstva odbrane BiH od 16.12.2009. godine.

48. Odbrana dalje zanemaruje i da iz akta - Saglasnost Ministarstva odbrane BiH za izvoz municije broj 11-25-2-5232-4/09 od 30.12.2009.godine proizilazi da je optuženi lično potpisao akt prema kojem je Ministarstvo odbrane BiH saglasno da Ministarstvo vanjskih poslova i ekonomskih odnosa BiH može odobriti zahtjev ovlaštenog lica Tehnički remontni zavod d.d. Hadžići za izvoz 12,7x99mm (.50 Browning) u iznosu *od 2.000.000 komada, dok*

¹⁰ Dozvola za izvoz Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Sektora za vanjskotrgovinsku politiku i strana ulaganja broj ML 004/10 od 6.1.2010.godine sa pratećom dokumentacijom pribavljenom u postupku izdavanja predmetne dozvole koju čini: Zahtjev za TRZ-a Hadžići izdavanje dozvole broj 1-1-1284/2009 od 3.12.2009.godine sa specifikacijom municije i cijena, fakturom 05/2009 od 3.12.2009.godine, Ugovorom broj 311-BA/09 sklopljenim između Scout d.o.o. Zagreb i TRZ Hadžići od 26.10.2009.godine sa Aneksom „Annex No. 1“ na isti Ugovor od 26.10.2009.godine, Saglasnost Ministarstva odbrane BiH za izvoz municije broj 11-25-2-5232-4/09 od 30.12.2009.godine, Saglasnost ministarstva inostranih poslova broj 07/3-1-20613-1/09 od 21.12.2009.godine, Saglasnost Ministarstva sigurnosti broj 12-01-04-8-6629-1/09 od 18.12.2009.godine, Dozvola broj ML 004/10 od 6.1.2010.godine, Izjava o iskorištenosti dozvole TRZ Hadžići broj 1-1-1584/2011 od 25.1.2011.godine;

je u obrazloženju predmetnog akta naveden faktički neistinit podatak, da je kupac neperspektivnog, zastarjelog i viškova naoružanja, vojne opreme i ubojitih sredstava Oružanih snaga BiH preduzeće SCOUT d.o.o. Zageb, što je definisano zaključenim ugovorima sa ranijim Federalnim ministarstvom odbrane BiH i Prijašnjim ministarstvom odbrane RS iz kojih proizilazi podatak da je u osnovnom ugovor 2056/03, ugovorena prodaja municije u količini od svega 5.412 municije tog kalibra.

49. Nadalje, branilac osporava zaključke iz tačke 94. pobijane presude i navodi da sud pogrešno interpretira činjenice u vezi sa Dobojskim sporazumom, obzirom da je predmetna vojna imovina samo fizički bila prisutna na lokacijama, ali nije bila u vlasništvu OS BiH.

50. Ovaj prigovor se ne može prihvatiti jer je predmet ovog postupka upravo pokretna imovina za koju je shodno članu 6. Sporazuma, propisana procedura i za koju je Ministarstvo odbrane BiH donijelo rješenje broj 11-03-25-2332/09 od 14.05.2009. godine¹¹ kojim rješenjem je oglasilo viškove naoružanja, streljiva i minsko – eksplozivnih sredstava u Oružanim snagama BiH te je u prilogu akta dostavljen pregled viškova naoružanja, municije i minsko-eksplozivnih sredstava u Oružanim snagama BiH. Tumačenje člana 6. Dobojskog sporazuma nije nepravilno od strane prvostepenog suda, jer iz odredbe člana 6. Sporazuma proističe jasan zaključak da je za sva sredstva koja su oglašena viškom morao biti upućen prijedlog Predsjedništvu BiH *za rješavanje viškova imovine kroz prodaju, donaciju i uništenje*, na odobravanje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine. To znači da je Ministarstvo odbrane BiH, moralo prije dodavanja novih sredstava u Odluke, Aneксе i Rješenja za isporuku koja nisu bila obuhvaćena osnovnim ugovorima, tražiti odobrenje Predsjedništva da se ista sredstva prodaju odnosno daju u zamjenu.

51. O tome su vrlo jasno svjedočili svjedoci Dalibor Perić koji je naveo da u odnosu na dvije odluke Ministarstva iz marta i oktobra 2010.godine¹² i za 4 aneksa iz 2010. godine¹³, one nisu upućivane Komisiji niti Predsjedništvu BiH na odobrenje. Također, svjedok Slobodan Tanasilović, inspektor generalnog inspektorata Ministarstva odbrane je u svom iskazu naveo da je kod rješavanja viškova naoružanja *“za svako sredstvo pojedinačno; metak jedan, potrebna odluka Predsjedništva.”*¹⁴ Iskaz ovih svjedoka potvrdio je i svjedok Darko Marjanović, koji je nakon penzionisanja svjedoka Dalibora Perića došao na poziciju stručnog savjetnika za planiranje i uklanjanje i suvišnog naopružanja i vojne opreme i koji

¹¹ DO-144

¹² DT-9 i DT-10

¹³ DT-2, DT-4, DT-6 i DT-8

¹⁴ Iskaz svjedoka sa glavnog pretresa održan dana 15.03.2022. godine

također izjavljuje da Ministarstvo odbrane ne može ni u kom slučaju prodati nekom nešto ili bilo šta uraditi, ne govoreći samo o prodaji, nego i o uništavanju ili donacijama kad Ministarstvo ima i takve aktivnosti, bez saglasnosti Predsjedništva BiH.

52. Iz citirane odredbe člana 6. Sporazuma proističe jasan zaključak da je za sva sredstva koja su oglašena viškom morao biti upućen na odobrenje prijedlog Predsjedništvu BiH za *rješavanje viškova imovine kroz prodaju, donaciju i uništenje*, što znači da je Ministarstvo odbrane BiH, moralo prije dodavanja novih sredstava u Odluke, Anekse i Rješenja za isporuku koja nisu bila obuhvaćena osnovnim ugovorima, tražiti odobrenje Predsjedništva da se ista sredstva prodaju odnosno daju u zamjenu, a što je optuženi propustio učiniti.

53. Pored toga, član 4. tzv Dobojskog sporazuma, stav 1. propisuje: *Sva pokretna vojna imovina danom stupanja na snagu ovog Sporazuma postaje vlasništvo Bosne i Hercegovine – Ministarstva odbrane BiH*, te se ne može prihvatiti prigovor da Ministarstvo odbrane nije bilo vlasnik predmetne vojne imovine.

54. Nadalje, branilac u vezi sa tačkom 107. pobijane presude napominje da zaključak suda kako je samo ministar odbrane trebao ulaziti u suštinu sadržaja i provjeru istinitosti sadržaja aneksa, nije pravilan, jer je zakonska obaveza Pravobranilaštva da štiti imovinu i imovinske interese BiH, a ne samo da se bavi formalnim aspektima ugovora kojima se prometuje imovina BiH. Međutim, iz dokaza DT-31¹⁵, jasno je da je Pravobranilaštvo BiH dalo saglasnost na predložene anekse za četiri ugovora: broj 08/2004 od 29.07.2004. godine, broj 10/04 od 29.07.2004. godine, broj 10-03-41-2056/03 od 24.09.2003. godine i broj 10-03-41-1325/04 od 09.06.2004. godine na način da se isti mogu zaključiti u smislu da su pravno valjani i da će proizvoditi pravno dejstvo, ali da se također konstatuje da aneksi imaju vrijeme i mjesto predaje, predmete predaje, prava i obaveze kupca i isplatu cijene ali da nije ulaženo u suštinu sadržaja koji se odnosi na vrijednost predmeta kupoprodaje i provjeru istinitosti sadržaja aneksa.

55. O ovome je vrlo decidno svjedočila svjedokinja Željka Klobučar, koja je tokom 2010. godine radila na funkciji zamjenika pravobranioca BiH. Svjedokinja je istakla da su u Pravobranilaštvu svi po struci diplomirani pravnici koji ne razumiju artikule koji su predmet tog ugovora te su se rukovodili onim što je jedna ugovorna strana, u tom slučaju Ministarstvo

¹⁵ Mišljenje Pravobranilaštva BiH broj 03-7-10-M-997/10 od 6.9.2010.godine zaprimljeno u Ministarstvo odbrane pod brojem protokola 11-03-25-3905-1 dana 7.9.2010.godine

odbrane, navodilo i stajalo iza toga da cijena ostaje nepromijenjena u odnosu na osnovne ugovore koji su mnogo prije zaključeni. Dakle, da Ministarstvo odbrane odgovara za tačnost podataka koji se navode u Ugovoru, odnosno Aneksu.

56. U vezi sa tačkom 108. pobijane presude, branilac osporava zaključak suda da su aneksi bili potpisani prije dobijanja saglasnosti, ukazujući da je sud samo površno cijenio dokaze, zbog čega je došlo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i u ovoj tački. Međutim, prvostepeni sud pravilno uočava da je posebno indikativno vrijeme zaprimanja mišljenja Pravobranilaštva u Ministarstvo odbrane BiH, a koji datum je vidljiv na prijemnom pečatu ove institucije. Mišljenje Pravobranilaštva BiH od 6.9.2010. godine je zaprimljeno u Ministarstvo 07.09.2010. godine, isti dan kada su sva četiri aneksa već bila potpisana (7.9.2010). Očigledno je da je traženo mišljenje bilo deklarativnog karaktera, da je sve unaprijed već bilo pripremljeno, pa se može zaključiti da bi, neovisno o traženom mišljenju i potencijanom ishodu traženja mišljenja, aneksi svakako bili potpisani.

57. Odbrana nadalje osporava zaključke u paragrafima 124. do 139. koji se odnosi na analizu iskaza svjedoka Enesa Huseinovića, Jelene Kovačević i dr., koji su učestvovali u provjeri nepravilnosti u procedurama vezanim za Ugovore Ministarstva odbrane i firme SCOUT. Međutim, osim što osporava zaključke i iznosi neslaganja sa ocjenom prvostepenog suda, odbrana ne prigovara osnovano pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja, niti dovodi u pitanje njihove iskaze koji su bez sumnje ukazali na radnje optuženog koje su u konačnici postale i predmet optužbe.

58. U žalbi se tako navodi da Generalni inspektorat nikad nije uradio finalni izvještaj, nego samo preliminarni u kome se ne spominje propust ministra odbrane, zatim se osporava iskaz svjedoka Jelene Kovačević, koja je rekla da nije analizirala ključne dokumente vezane za taj proces, odnosno ništa inkriminirajuće nije iznijela na teret optuženog. Za tačku 130. pobijane presude branilac navodi da svjedoci Enisa Čaušević, Dalibor Perić i Salko Polimac nisu iznosili činjenice o negativnim posljedicama po Ministarstvo odbrane pred Sudom, te da sud pogrešno cijeni njihove iskaze, dok za tačku 136. pobijane presude branilac navodi da sud pogrešno interpretira iskaz svjedoka Dalibora Perić, napominjući da on nije bio u procesu realizacije ugovora do 1.1.2011. godine. U vezi tačke 139. branilac navodi da svjedoci Enisa Čaušević, Dalibor Perić i Salko Polimac nisu iznosili inkriminirajuće činjenice, obzirom da su i potvrdili kako nisu bili u procesu realizacije predmetnog pravnog posla.

59. Vijeće međutim nalazi da je u ovom dijelu pobijane presude dat jasan pregled činjenica o kojima su svjedočili pomenuti svjedoci i da su dati detaljni razlozi zašto

prvostepeni sud nalazi iskaze ovih svjedoka relevantnim i vjerodostojnim za zaključak u pogledu utvrđenih nepravilnosti poslovanja Ministarstva odbrane sa firmom SCOUT.

60. Pa tako svjedok Izet Mahir navodi da je sredinom februara 2013. godine, ministar odbrane Osmić, izdao direktivu da se istraže određeni navodi o nepravilnosti u odnosu na ugovor sa firmom SCOUT. Ovaj svjedok je objasnio da je bio u timu da svjedokom Tanasilović, Petrušić i Sulejman Đulović, a generalni inspektor je bio brigadir Enes Husejinović. Njihov zadatak je bio da ispituju realizaciju ugovora nasljeđenih od entitetskih ministarstava i koji su učestvovali u izradi i analizi Izvještaja o prodaji opreme i naoružanja, povodom ugovora i aneksa ugovora koje je Ministarstvo odbrane imalo zaključeno sa firmom „Skaut“. Nakon što su analizirali dokumente koje su dobili na uvid, utvrdili su da je istraga van njihove nadležnosti jer postoje razlozi zbog kojih su smatrali da iz navedenih akata proizlaze radnje koje imaju obilježja krivičnog djela. Vezano za anekse iz 2010. godine u vezi sa 4 osnovna ugovora sa SCOUT, svjedok je izjavio da su uočili da se aneksima mijenjala vrsta naoružanja, vrste municije po količini i godini proizvodnje.

61. Kada je u pitanju iskaz svjedoka Slobodana Tanasilovića, on je naveo da je učestvovao u izradi Izvještaja generalnog inspektorata (DT 12) vezano za ugovore o prodaji naoružanja firmi SCOUT d.o.o. i izjavio je vezano za nova sredstva koja su sada bila predmet ugovora u skladu sa zaključenim aneksima, da je sve navodilo na zaključke da su ta sredstva vjerovatno imala bolju potražnju na tržištu, da su imali 17 ili više hiljada tona viška municije koja se trebala riješiti, a onda su neka nova sredstva koja nisu bila u tom stanju, tada unošena u anekse ugovora.

62. Generalni inspektor, Enes Husejinović je izjavio da je u skladu sa funkcijom koju je obavljao, odnosno lice koje je bilo nadležno za funkcionisanje organizacijske cjeline, imao obavezu da konačno pregleda i potpiše ono što rade inspektori. U izvještaju su iznesene određene primjedbe da se ulazilo u skladišta, što nije bilo dozvoljeno, da su stavke djelimično mijenjane, da su određene stavke bile na stanju u Ministarstvu odbrane a da su aneksima i odlukama brisane, te u konačnici su bili uočeni određeni propusti. Nakon samog izvještaja istragu je preuzela SIPA, jer su inspektori utvrdili da ima elemenata krivičnog djela.

63. Kada su u pitanju dokazi iz istražnih radnji, svjedokinja Jelena Kovačević, istražitelj u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu je istakla da je Državna agencija za istrage i zaštitu tokom 2012. godine zaprimila dvije anonimne prijave čiji se sadržaj odnosio na postojanje viškova i manjkova naoružanja, po određenim kasarnama u Bosni i Hercegovini, kao i prodaju tih viškova naoružanja i municije pravnom licu SCOUT d.o.o. Zagreb. Nakon što su

zaprimiteljne te prijave, u Agenciji je formiran predmet koji se odnosio na prodaju viškova naoružanja i municije Ministarstva odbrane. Analizom dokumentacije, pored Aneksa ugovora, utvrđeno je da su 07.09.2010. godine potpisani novi aneksi na svaki od osnovnih ugovora, odnosno četiri aneksa i da je u tim aneksima dolazilo do mijenjanja vrsta količina naoružanja i municije, u odnosu na onu koja je bila zaključena osnovnim ugovorima na način da su se određene vrste naoružanja i municije u određenim količinama povećavale u odnosu na osnovni ugovor, određene vrste količine naoružanja, u odnosu na osnovni ugovor su smanjivane, a bilo je i određenih stavki koje su aneksima, nestale iz osnovnih ugovora, nisu spomenute, dok su ubacivane neke nove vrste naoružanja i municije. Aneksima je navedeno da vrijednost ostaje ista, da ne dolazi do promjene novčanih vrijednosti ugovora, iako se mijenjaju te pojedine stavke naoružanja i municije.

64. Svjedok je dalje navela da nije pronašla nikakvu popratnu dokumentaciju koja je ukazivala na opravdanost takvog postupanja. Aneksi nisu bili odobreni od strane Predsjedništva, odnosno svjedok navodi da nije pronađen dokument da je Predsjedništvo dalo saglasnost da se potpisuju ti aneksi, ističući da je anekse potpisao tadašnji ministar Ministarstva odbrane, Selmo Cikotić. Svjedok je dalje izjavila da su se u odlukama kojima su mijenjani osnovni ugovori tokom 2010. godine navodili određeni razlozi zbog čega se donose, odnosno da su se navodili razlozi što je određena količina naoružanja i municije uništena ili se namjerava uništiti u nekom narednom periodu, dok u toku provođenja istražnih radnji nije uspjela pronaći nikakav zvanični akt šta je uništeno. Svjedok je na kraju izjavila da je, nakon što je izvršena analiza dokumentacije, sačinjen Izvještaj o počinjenom krivičnom djelu protiv tadašnjeg ministra Selme Cikotića.

65. Na okolnosti saznanja o načinu zaključivanja spornih aneksa i negativnih posljedica po Ministarstvo, pred Sudom su svoj iskaz dali i uposlenici Ministarstva odbrane BiH, svjedoci Enisa Čaušević, Dalibor Perić i Salko Polimac. Svjedok Enisa Čaušević, šef Odsjeka za pravne poslove u Ministarstvu odbrane BiH 2010. godine, izjavila je da je radila upravnopravne, imovinskopravne, normativnopravne i radnopravne poslove. U vezi sa izradom aneksa ugovora koji su predmet optužnice, svjedok je izjavila da njen odsjek nije bio uključen niti konsultovan u vezi izrade aneksa. Izjavila je da je u razgovoru sa Daliborom Perićem stručnim savjetnikom za naoružanje, saznala da je naoružanje i municija koja se daje u zamjenu, mnogo vrijednija i skuplja u odnosu na ono što je bilo prodato. Slično je naveo i svjedok Salko Polimac koji je tokom 2010. godine bio na poziciji savjetnika ministra odbrane, te je u sklopu opisa poslova bio zadužen za pravna pitanja. Svjedok je u vezi sa spornim aneksima upoznat samo kroz ono što je naknadno saznao, te je istakao da nije

učestvovao u samom procesu kada su se pripremali aneksi ugovora za razliku od inače kada se u drugim situacijama ministar znao konsultovati sa svjedokom.

66. Svjedok Dalibor Perić je istakao da su Odlukama i jednim dijelom aneksa, neosnovano brisana određena sredstva obzirom da su bila na stanju u Oružanim snagama. Pa tako je naveo primjer za *municiju 76 mm* kao primjer zamjene predmeta isporuke kroz osnovne ugovore i anekse ugovora, međutim municija je brisana kasnijom odlukom sa obrazloženjem da su sredstva delaborisana. Kroz operacije redovne demilitarizacije viška, utvrđeno je da su ta sredstva bila prisutna 2013., 2014. i 2015. godine, sve do onog trenutka dok nisu razvili operaciju, odnosno prepoznali tehnološke kapacitete za uništenje.

67. Da je prvostepeni sud detaljno cijenio navedene iskaze i pojedinačno i u vezi sa drugim dokazima, proizilazi i iz dijela obrazloženja u kojem su iskazi navedenih svjedoka dovedeni u vezi sa nalazom i mišljenjem vještaka za odbrambene tehnologije, prof dr Berke Zečevića koji je u potpunosti podudaran sa njihovim iskazima. Ovaj vještak je zaključio da je primjenom četiri aneksa na osnovne ugovore izvršena izmjena količina i strukture sredstava, a koja se generalno ogleda u značajnom smanjenju različitih tipova sredstava, a značajnom povećanju količina za jedan manji broj sredstava (pretežno malog kalibra) za koje postoji stalni interes na tržištu municije i oružja.

68. Nadalje, za zaključak iz paragrafa 142. pobijane presude, branilac ističe da je svjedok Muhamed Smajić jedan od najvažnijih svjedoka, obzirom da je 17 godina sekretar Ministarstva odbrane, te da je obrazložio sudu sistem odgovornosti državnih službenika i profesionalnih vojnih lica, ali da sud pogrešno cijeni njihove iskaze. Međutim, cijeniši iskaz ovog svjedoka, Vijeće nalazi da je prvostepeni sud pravilno zaključio da iskaz ovog svjedoka ne nalazi relevantnim, budući da govori o uopćenim pravilima i procedurama, te da nema konkretna saznanja o inkriminiranim događajima.

69. Za tačku 144. pobijane presude branilac navodi da je zaključak suda da je postojao dogovor između ministra i njegovog pomoćnika da se ugovori mijenjaju u korist firme SCOUT, te da to ne može biti zasnovano na bilo kojem dokazu, a ni brojnim radnjama koje sud pri tom i ne navodi.

70. Međutim, kako to prvostepeno vijeće pravilno primjećuje, ovakve radnje poput inkriminiranih, po pravilu se dešavaju neposrednim dogovorima između sudionika, te se ne može očekivati da istima prisustvuju očevici koji bi mogli razotkriti protivpravnost postupanja aktera. U ovom slučaju, dokazi o postojanju dogovora da se ugovori mijenjaju u korist firme

SCOUT nalaze se u posrednim činjenicama i okolnostima, koje su u konačnici dovele do rezultata da je nenešena šteta državi BiH u korist firme SCOUT.

71. Prvostepeni sud ispravno dovodi u vezu iskaz svjedoka Maria Šega koji se jasno u par.145 pobijene presude parafrazira, a iz kojeg se može vidjeti način na koji su sporni aneksi sačinjavani, da se radilo „ u hodu“ bez jasnih i pisмениh instrukcija, da su ugovori mijenjani u masivnom obimu što nije mogao biti slučaj, da su predloženi aneksi bili promptno odobravani itd., a što sve očigledno odstupa od uobičajenih procedura u poslovanju jednog ministarstva. Iskaz ovog svjedoka je potkrijepljen saglasnim izjavama svjedoka saradnika Maria Šega, Vladimira Perića i Mladena Marinkovića, uposlenika u Sektoru za nabavku i logistiku, koji su također saglasno svjedoku Šego, posvjedočili na iste okolnosti na isti način.

72. Kod tačke 150. pobijane presude sud se referiše na iskaz svjedoka Mladena Marinkovića, po mišljenju branioca vrlo šturo, a taj svjedok navodi da je postupak realizacije ugovora prijašnjih entitetskih ministarstava bio zakonit i usklađen sa procedurama, što je potvrđivao i svojim parafima na svim dokumentima. Međutim, iz iskaza ovog svjedoka proizilazi da je isti izjavio da nije angažovan, niti je učestvovao u sačinjavanju istih, prema tome pravilno je prvostepeni sud ocjenio da iskaz ovog svjedoka nije bio relevantan.

73. Nadalje, branilac osporava zaključke presude na temelju kojih prvostepni sud zaključuje da je postojao umišljaj kod optuženog Cikotića da počinu krivično djelo. U tački 159. pobijane presude se navodi iskaz svjedoka Ilije Pranića, te branilac u tom pravcu navodi da iz iskaza saslušanih svjedoka Pranića i Kandića, po čijim iskazima sud postupa iz tačke 155. do 160. isti svjedoci ne navode niti na bilo koji način spominju da je ministar odbrane Selmo Cikotić imao dogovor o pogodovanju SCOUTu i zloupotrijebi ovlasti na štetu budžeta BiH, jer ne spominju niti dogovore Trpimira Repca i Selme Cikotića. Stoga, žalba prigovara da je potpuno nejasno na temelju čega je Sud izveo stav da je „nedvojbeno utvrdio“, postojanje subjektivnog elementa bića krivičnog djela, namjeru Selme Cikotić da počinu krivično djelo, jer se ne poziva ni na jedan objektivan dokaz koji bi upućivao na opravdanost ovakvih razloga za osuđujuću presudu. Dakle, branilac zaključuje da su stavovi iz tačaka 155., 156., 157., 158. i 160., pobijane presude, potpuno proizvoljni i u suprotnosti sa iskazima svjedoka i izvedenim materijalnim dokazima.

74. Međutim, o činjenici postojanja prethodnog dogovora optuženog sa pomoćnikom ministra kao i njima drugim poznatim licima govori upravo iskaz svjedoka Pranića stručnjaka za tehničke specifikacije koji je radio na tenderu u sklopu federalnog ministarstva odbrane, koji je naveo da je Trpimir Rebac prije potpisivanja aneksa unaprijed tražio od svjedoka Ilije

Pranjića, da dostavi spisak bolje i kvalitetnije municije i kojem je u tom cilju obezbijedio nesmetan ulazak u skladišta, tek nakon toga bi uslijedio i pismeni zahtjev za zamjenu robe. A da taj zahtjev optuženi nije ni čekao da bude zaprimljen zvanično, već je potpisao odluku o zamjeni i to u više od jednog navrata, proizlazi iz činjenice da je optuženi je postupio po inicijativi kupca i prije nego je zahtjev SCOUT-a od 17.03.2010. godine zaprimljen u Ministarstvo, a u drugom slučaju isti dan kada je Zahtjev od 20.10.2010. godine zaprimljen u Ministarstvo. Sve to bez sumnje ukazuje na dogovorno postupanje između optuženog sa Trpimirom Repcem.

75. Prvostepeno vijeće je dakle sasvim jasno moglo bez sumnje zaključiti da do izmjene osnovnih ugovora i potpisivanja spornih aneksa ugovora nije moglo doći bez prethodnog dogovora optuženog i pomoćnika ministra Trpimira Rebca, a što je posebno pravilno naglašeno je i činjenica da je optuženi propustio svjesno da pribavi potrebnu saglasnost Predsjedništva BiH, o čemu su govorili ranije spomenuti svjedoci (Dalibor Perić i dr).

76. Nadalje, u tački 160. pobijane presude branilac osporava zaključak kada sud Trpimira Repca proizvoljno naziva nosiocem poslova implementacije viška naoružanja, što kao pozicija unutar Ministarstva odbrane ne postoji. Imajući u vidu odredbu čl. 19. Zakona o odbrani i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, komunikacija T. Repca s predstavnicima tvrtke SCOUT nije dovoljan dokaz namjere i spremnosti pogodovanja ovoj tvrtki, a Sud donosi proizvoljne zaključke, što za posljedicu ima povredu čl. 2. i 3., 14. i 15. ZKPBiH.

77. Kada je u pitanju uloga i učešće Trpimira Repca, svjedok Darko Kandić je potvrdio navode svjedoka Pranjića da je kao zaposlenik firme SCOUT prilikom realizacije ugovora sa Ministarstvom odbrane, saradivao sa pomoćnikom ministra odbrane, Trpimirom Repcem, te se njemu obraćao u slučaju potrebe. Dakle, činjenica da se Trpimir Rebac naziva nosiocem implemenatcije projekta viška naoružanja, proizilazi iz činjenica da je on bio veza sa firmom SCOUT i da o tome postoji navedeni dokaz, te nije relevantno da takva pozicija postoji formalnopravno u okviru Ministarstva.

78. U vezi sa paragrafom 201. pobijane presude branilac ukazuje na proturječnost obrazloženja pobijane presude i međusobnu proturječnost razloga osuđujuće presude, pa zato citira tačku 239. pobijane presude, odnosno dio gdje sud poklanja vjeru svjedoku Zijadu Fazlagiću, uz obrazloženje da nije bio upoznat da SCOUT nije bio vlasnik municije u trenutku sklapanja tog Aneksa 26.10.2009. godine, a kasnije svjedok iskazuje da nije bio obavezan da provjeravam da li je i kako je on to kupio, nego da potpiše ugovor i da mu on stavi robu na raspolaganje, a nije preuzeo obligacije da taj dio isplati SCOUTu.

79. Kad se stavovi iz tačaka 201., 227., 239. i 246. dovedu u međusobnu vezu, odbrani je neprihvatljivo da je ministar inicirao formiranje komisije za tehnički pregled, ako se uzme u obzir činjenica da je Sektor za nabavku i logistiku bio u potpunosti odgovoran za realizaciju ugovora, te je ovaj Sektor poslao prijedloge za formiranje potrebnih povjerenstava za realizaciju ovog postupka, a koja su povjerenstva radila, kako su objasnili svjedoci. Također, ukoliko se ispravno protumači iskaz svjedoka Šefika Hasanovića, potvrđuje se da je navedena komisija postojala i radila svoj posao, odnosno da nije postojala samo formalno, kako je Sud na više mjesta u obrazloženju pobijane presude, neutemeljeno zaključio.

80. Međutim, kada je u pitanju djelovanje Komisije za praćenje isporuke municije po starim ugovorima i iskaz svjedoka Hasanovića, prvostepeni sud pravilno ističe da iz Odluke kojom se Komisija formira jasno je da Komisija nije imala ovlaštenja praćenja relevantnih dijelova osnovnih ugovora i da joj je zadatak bio samo da prati realizaciju ugovora u smislu koordinacije isporuka između Oružanih snaga BiH i Ministarstva obrane, o tome se upravo izjasnio spomenuti svjedok Šefik Hasanović, te je također naveo da se komisija nije bavila spornim pitanjima, već je postupala prema realizaciji odredbi zaključenih aneksa. Dakle, nije bilo sporno pitanje postupanje komisije, komisija nije učestvovala u sačinjavanju aneksa, već je postupala prema već dogovorenim aktivnostima. Osim svjedoka Hasanovića i svjedok Miladin Milojević, načelnik Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH je svjedočio da su oružane snage realizovale ugovore u skladu sa naređenjima Ministarstva odbrane, na način da im se dostavljalo naređenje u kojem bi bilo precizirano koju vrstu sredstava, na kojoj lokaciji i u koje vrijeme da predaju firmi SCOUT što su i uradili. Također je naveo da su izvještavali Ministarstvo o učinjenim aktivnostima. Svjedok je izjavio da je Zajednički štab OS BiH zadužen samo za izvršenje dužnosti sortiranja, pakovanja, utovara, isporuke sredstava. Dakle iz navedenog se moglo zaključiti ne samo da je komisija *pro forme formirana, već i da nije imala ingerencije u smislu provjere pravilnosti sačinjenih ugovora*. Stoga je potpuno neosnovan prigovor žalbe kojim se dovodi u pitanje i ovaj zaključak.

81. Nadalje, u vezi sa paragrafom 255. pobijane presude branilac ističe da je potpuno nejasno na koji način i na osnovu čega je postupajući Sud izveo zaključak da je optuženi kao ministar odbrane mijenjao nomenklaturne nazive sredstava. Stoga, odbrana smatra da je pobijana presuda u cjelosti donesena na nezakonit način i slijedom pogrešne ocjene provedenih dokaza.

82. Kada je u pitanju ova odlučna činjenica, iz argumentacije pobijane presude jasno je da je ista zasnovana na nalazu i mišljenju vještaka za odbrambene tehnologije prof. dr. Berki

Zečeviću, koji je u svom nalazu i mišljenju dao jasne prikaze stanja municije u skladištima Oružanih snaga, pa je naveo primjer za svaki tip municije koji su bili predmet aneksa ugovora. Kroz sve navedene primjere vještak je zaključio da nije postojala detaljna analiza, a da potpisivanje aneksa i izmjene koje su nastale nisu rezultat trenutnog stanja municije i oružja koje je bilo predmet osnovnog Ugovora 2056/03. Na kraju je vještak zaključio da su te izmjene bile u korist firme SCOUT, jer je drastično smanjen asortiman sredstava, a izabrana su sredstva koja su u tom periodu bila popularna na tržištu, dok su istovremeno odbačena sredstva koja su već bila zastarjela u vojnom smislu. Osim toga, zaključak je vještaka da su Ministarstvu odbrane ostala sredstva koja treba demilitarizirati, skladištiti i čuvati iako je osnova tendera za ugovor bilo smanjenje zastarjelog i neperspektivnog oružja i municije.

83. Daljnja proizvoljnost u obrazloženju osuđujuće presude proizlazi iz tačke 314. pobijane presude, a branilac navodi da ne postoje dokazi u obliku naloga, upute ili zahtjeva ministra da se izričito odgovori na zahtjeve Izvođača. Također, vezano uz valjanu proceduru potpisivanja pošte, važno je naglasiti da ministar nije nadležan za potpisivanje pošte, već to čini sekretar Ministarstva odbrane, što je u postupku nesporno i dokazano. Iz navedenog, potpuno jasno proizilazi da ministar nije mogao znati kada je zaprimljen zahtjev SCOUTa u Ministarstvo odbrane.

84. Međutim, prvostepeni sud je pravilno analizirao činjenicu da je na protokol Ministarstva odbrane molba pravnog lica "SCOUT" od 20.10.2010. godine upućena Sektoru za logistiku, a u kojoj se u istoj predlaže zamjena tačno određenog tipa i kalibra sredstva sa tačno određenim kalibrom i tipom sredstva (bez naznake modela), zaprimljena na dan 22.10.2010. godine, a istog dana optuženi donosi Odluku o zamjeni sredstava broj 11-03-25-3905-13/10. Pored ove činjenice, na okolnost promptnog udovoljenja zahtjevima firme SCOUT, svjedočio je Nebojša Subotić, oficir za opremu, koji je bio zadužen da vodi opremu i opremanje komandnih jedinica Oružanih snaga, te su mu dodjeljeni i poslovi koji se odnose na praćenje realizacije rješenja o isporuci tih sredstava po ugovorima od firme "SCOUT". Svjedok je naveo da su rokovi za isporuku municije bili jako kratki, da bi se naredbe koje su stigle danas morale izvršiti već sutra, da su se čak dešavale situacije da predstavnici "SCOUT-a" dođu do skladišta i kapije sa kamionima, a oni nemaju nikakvo naređenje da izdaju robu. Ne zna ko je insistirao na toj hitnosti i kratkim rokovima, ali pretpostavlja da su to bilo na "višim nivoima".

85. Sve navedene činjenice je i prvostepeno vijeće imalo u vidu, a koje po ocjeni i ovog Vijeća dokazuju tezu optuženja da je optuženi "ekspresno" udovoljavao zahtjevima pravnog lica SCOUT, te iz argumentacije pobijane presude, suprotno žalbenim prigovorima, ne proizilazi da je takav zaključak prvostepeni sud donio proizvoljno.

86. Branilac dalje osporava ocjenu iskaza saslušanog svjedoka Fadila Bihorca koji prvostepeni sud navodi u tačkama 363.-375. pobijane presude, a koji u svojoj izjavi nije nigdje naveo, a pogotovo nije tvrdio, da je pribavljao relevantne podatke za vrijeme trajanja isporuka", već je svjedok u svom iskazu precizno naveo šta mu je bio zadatak u timu. Također, uvidom u njegov iskaz jasno je da on ne spominje nikakve prevare u Sektoru logistike, zbog čega branilac ukazuje da je sud izveo pogrešan zaključak i u vezi ove tačke.

87. Međutim, Vijeće je cijeno pravilnost ocjene iskaza ovog svjedoka od strane prvostepenog vijeća i saglasno je sa iznesenim zaključkom da je iskaz ovog svjedoka neuvjerljiv i očigledno usmjeren da optuženog eskupira od odgovornosti. Navodne informacije o kojima je ovaj svjedok svjedočio, po prvi put svjedok iznosi na svjedočenju u ovom postupku, a kao lice zaposleno u Sektoru za sigurnost na poslovima kontraobavještajne zaštite i stručnih analiza u Ministarstvu odbrane BiH, i u tom svojstvu zasigurno je dolazio do brojnih informacija poput ovih koje je na pretresu prezentovao o navodnim malverzacijama uposlenika firme SCOUT. Međutim, ni iz iskaza ovog svjedoka, kao niti iz drugih dokaza ne proizilazi da je svjedok informacije koje je navodno imao o izvjesnom Alehandru i Draženu, te o opisanim prevarnim radjama dostavio ili Ministru ili nadležnim organima krivičnog gonjenja, što je svakako i kao uposlenik Ministarstva odbrane i kao građanin bio u obavezi dostaviti. Ovakav iskaz ostaje u domenu prepričavanja i nagađanja, bez imalo vjerovatnosti koja bi ukazala na drugačiji zaključak u prvostepenoj presudi od zaključka da je potpuno neutemeljen i neuvjerljiv. U tom smsilu se ne prihvata ni prigovor odbrane koja ukazuje na ovaj iskaz kao bitan za utvrđivanje odlučnih činjenica.

88. Kada je u pitanju daljni prigovor žalbe koji se odnosi na povredu pravila ZKP-a BiH u ocjeni dokaza iz čl. 14. i 15., jer Sud samo kada se radi o svjedocima odbrane i pored položene zakletve o istinitosti svjedočenja, ne cijeni kao vjerodostojne uz obrazloženje nepostojanja „dokaza u vidu potkrijepe iskaza", dok je u cjelosti prihvata insinucije, pretpostavke, mišljenja i dr. svjedoka Tužilaštva BiH koja su iznošena tokom postupka, ovo Vijeće nalazi da odbrana nije ukazala o kakvim insinucijama se radi, jer kako je više puta i naglašeno u prethodnom dijelu obrazloženja ove presude, sve informacije o kojima su svjedoci Tužilaštva govorili, pratili su dokazi kojim su iskazi tih svjedoka potkrijepljeni.

89. Odbrana je dalje prigovarala da uopće nisu cijenjeni dijelovi iskaza svjedoka Izet Mahira, koji se odnose na ukupnu cijenu koja ostaje nepromijenjena, a da je Sud pravilno cijenio iskaz navedenog svjedoka, jasno je da bi izveo potpuno drugačiju, odnosno pravilnu ocjenu iskaza ovog svjedoka iz kojeg bi bilo vidljivo da, u vrijeme kada optuženi Selmo Cikotić nije ministar, a Trpimir Rebac nije živ, Generalni inspektorat konstatuje da postoje opstrukcije iz Sektora za logistiku, pa se postavlja pitanje po čijem nalogu i zašto. Dakle, odbrana ističe kako bi se, da je iskaz ovog svjedoka pravilno cijenjen prilikom donošenja pobijane presude, nedvojbeno bi se dalo zaključiti da je Selmo Cikotić o ovoj temi razgovarao sa svim svojim pomoćnicima i zamjenicima, te ga niko nikada nije upozorio na bilo kakve nepravilnosti. U tom pravcu, ovaj svjedok je potvrdio da je Hasanović Šefik sudjelovao u toj komisiji za izradu cijena, a ne ministar Selmo Cikotić lično, ali da je postojala Komisija kao stručno tijelo koje se bavilo kreiranjem i izradom jediničnih cijena za svaku vrstu naoružanja i streljiva. Stoga, osim ovog izričitog stava koji je svjedok iznio kako na pitanje branioca, tako i na pitanja predsjednika Vijeća i člana Vijeća, odbrana je smatrala da optužbu više ne treba obrazlagati sudu, te da su sve izmjene Aneksima podrazumijevale zadržavanje konačne cijene iz osnovnih ugovora, na što su obje strane pristale samim potpisivanjem Aneksa, a ni sam tužitelj nije imao primjedbi na iskaz svjedoka. Dakle, uvidom u materijalne dokaze priložene uz iskaz Mahira Izeta jasno je da je pobijana presuda nezakonita.

90. Navodi se također i iskaz svjedoka Čkonjević Rajka, koji je saslušan na nastavku glavnog pretresa od 29.11.2022. godine, koji je odgovarajući na pitanja tužitelja u vezi odlučnih činjenica, naveo da nije bilo promjene vrijednosti ugovora.

91. Vijeće međutim nalazi nejasnim predmetni prigovor, posebno imajući u vidu iskaz svjedoka Izet Mahira. Ovaj svjedok je izjavio da je pripremajući izvještaj za tadašnjeg Ministra odbrane, koji je naslijedio po funkciji optuženog Cikotića, a koji se odnose na reviziju ugovora koje je zaključivao prethodni ministar, utvrdio da nakon što su izanalizirali sve dokumente koje su dobili na uvid, na samom početku su utvrdili da postoje mnoge neregularnosti, te predložili da ne rade više taj predmet, jer postoje razlozi zbog kojih su smatrali da iz navedenih akata proizlaze radnje koje imaju obilježja krivičnog djela.

92. Vezano za sporne anekse iz 2010. godine, svjedok je izjavio da su uočili da se aneksima mijenjala vrsta naoružanja, vrste municije po količini i godini proizvodnje, u smislu da za pojedine vrste municije koje po mišljenju inspektorata nisu imale dobru cijenu na tržištu, mijenjane su na neku drugu koja je išla „lakše“ na tržištu, a što su sve potvrdili i

saslušani svjedoci. Dakle, ovaj svjedok je govorio o modusu operandi zaključivanja aneksa ugovora na štetu budžeta BiH, što nije nužno uključivalo promjenu i formiranje cijena, već promjenu vrste i količine naoružanja koje se mijenja u odnosu na osnovni ugovor, te u odnosu na stanje koje se stvarno nalazilo u magacinima, pa je stoga prvostepeno vijeće njegov iskaz pravilno ocjenilo kao vjerodostojan u tom smislu, ne nalazeći predmetni prigovor žalbe osnovanim.

93. Odbrana nadalje ističe dio iskaza svjedoka Velimira Perića koji je naveo da je upravo Odsjek kojim je rukovodio Mladen Marinković, u okviru Sektora za nabavku i logistiku, pripremao i provodio postupak zaključenja aneksa, a koji je u direktnoj nadležnosti zamjenice ministra Marine Pendeš. Ovaj svjedok je izjavio ko je pripremao anekse ugovora, da je Šego imao sve elemente za izradu predmetnih priloga, kao i što se tiče realizacije ugovora prethodnih entitetskih ministarstava obrane. Sasvim je jasno da ministar Selmo Cikotić u ovim aktivnostima nije imao nikakvog učešća. Žalbom se također ističe da u radnjama optuženog Selme Cikotića postoji potpuna odsutnost elemenata krivičnog djela, te se ukazuje i na iskaz svjedokinje Marine Pendeš, zamjenice ministra obrane čiji iskaz prvostepeni sud ne cijeni pravilno, obzirom da ministar odbrane, nakon što na potpis dobije pripremljen akt, nema osnovu sumnjati u zakonitost i valjanost akta.

94. Međutim, analizirajući obrazloženje pobijane presude, svjedok Pendeš je izjavila na glavnom pretresu da je u inkriminisanom periodu, kao zamjenica ministra za upravljanje resursa u Ministarstvu odbrane BiH, radila na poslovima personala, logistike i finansija. Istakla je da je postojala procedura parafiranja, i da je paraf od strane svih značio da je akt u skladu sa zakonom i tek bi tada išao na potpis ministru. A u vezi sa aneksima ugovora sa firmom SCOUT d.o.o., izjavila je da nije bila uključena u taj predmet, te da anekse nikada nije vidjela do momenta kada su isti problematizovani. S obzirom na poziciju koju je svjedok imala, svjedok je izjavila da je trebala biti upoznata, ukoliko je taj aneks ugovora prošao Sektor za logistiku. Tek kada su se aneksi problematizirali, pitala se zašto nije dobila iste na paraf, rečeno joj je da aneksi nisu došli na paraf, jer je "bila na godišnjem odmoru".

95. Također i drugi zamjenik ministra Cikotića, svjedok Živko Marjanac je naveo da aneksi ugovora nikada nisu bili dostavljeni njemu na paraf. Odbrana je istina dostavila akte (p.167) iz kojih proizilazi da su isti parafirani od strane Pendeš, a radilo se o popratnim aktima na zaključene anekse, ali je svjedokinja izjavila da nije parafirala anekse već samo popratne akte kao i da se aneksi nisu nalazili u prilogu tih popratnih akata i da o njima nije ništa znala. Dakle, odbrana se žalbom neosnovano referiše na iskaze svjedoka Pendeš,

budući da ni ona ni drugi zamjenik optuženog ministra Cikotića, nisu vidjeli sporne anekse, niti su evidentno bili uključeni u sačinjavanje istih.

96. Kada je u pitanju vjerodostojnost njihovih iskaza, ovo Vijeće primjećuje da se o njihovom učešću nije izjasnio niti jedan saslušani svjedok koji bi potvrdio drugačije. Čak šta više, iz iskaza ova dva svjedoka se mogla zaključiti jedna jasna činjenica, a to je da je krivično djelo počinjeno svjesno sa što manje učešća ostalih rukovodećih službenika, zbog čega je indikativan i podatak da zamjenik ministra Pendeš anekse nije dobila na paraf, zbog godišnjeg odmora, što sa aspekta ozbiljnosti rada Ministarstva pri realizaciji ovakvih poslova, nije dovoljan razlog da se kontrola preuzetih obaveza ministarstva zaobiđe na ovaj način.

97. Odbrana zatim prigovara jer prvostepeni sud iskaz svjedoka Mladena Marinkovića ne nalazi relevantnim, a svjedok je bio u inkriminisanom periodu direktno uključen personalno u postupak realizacije ugovora i aneksa. Svjedok prilikom davanja iskaza smatra da je kompletan postupak bio regularan, što je svojim parafom potvrđivao na svim dokumentima. Odbrana navodi i da u prilog pogrešnog zaključka Suda u vezi tumačenja i primjene člana 6. Dobojskog sporazuma, govori upravo svjedočenje ovog svjedoka, koji je posebno relevantan, jer je obnašao rukovodnu poziciju u Ministarstvu odbrane. Međutim, ocjenom argumentacije pobijane presude, jasno je da je svjedok izjavio upravo suprotno, da nije bio angažovan, niti učestvovao u sačinjavanju istih, da svjedoku nisu dozvoljavali da se bavi time i da mu je pomoćnik ministra Trpimir Rebac rekao da to nije posao za njega.

98. U prilogu zaključaka odbrane u vezi svjedočenja Marine Pendeš, Mladena Marinkovića, govori i iskaz svjedoka Muhameda Smajića koji branilac navodi u žalbi, koji je jasno objasnio kako se i na kojim pozicijama materijalizira institut odgovornosti unutar Ministarstva, a posebno u slučaju kada državni službenici dobiju nezakonito naređenje ili uputu. Iz iskaza ovog svjedoka, ne proizilazi da je optuženi Selmo Cikotić od bilo koga tražio da izvrši bilo šta što je nezakonito, što također ukazuje na činjenicu da je postupajući Sud potpuno pogrešno utvrdio činjenično stanje, što je za posljedicu imalo donošenje potpuno nezakonite presude.

99. Ocjenom iskaza ovog svjedoka, Vijeće nalazi da je prvostepeni sud pravilno našao da iskaz ovog svjedoka nije relevantan, budući da nema nikakvih saznanja o inkriminiranom događaju, te ni ovo Vijeće ne nalazi relevantnim ovakav prigovor na koji odbrana ukazuje u žalbi.

100. Nadalje, odbrana obrazlaže i navodi iskaz svjedokinje Željke Klobučar iz čijeg iskaza također, proizilazi da je Sud, prilikom donošenja pobijane presude izostavio da cijeni veoma bitne činjenice koje je svjedokinja u svom iskazu navela, a to je da je Ministarstvo odbrane dostavilo nacрте aneksa na odobrenje, a ne, kako se to pogrešno navodi, već potpisane anekse. Dakle, iz navedenog po stavu žalbe proizilazi da je potpuno pogrešan zaključak da je traženje Mišljenja bilo „deklarativnog karaktera“. Također, svjedokinja je izjavila da ovi aneksi nisu izazivali nikakvu posebnu pažnju Pravobranilaštva, i da je potrebno Mišljenje dato u redovnoj proceduri, što također upućuje da su zaključci Suda potpuno neosnovani i pogrešni. Međutim, ovo Vijeće ne nalazi da ovaj prigovor ima poseban značaj, budući da kako je svjedokinja i sama navela, u Pravobranilaštvu su pregledani svi obligatorni elementi Aneksa uz ugovor i sasvim razumno istakla da u stručnom smislu svjedokinja ne poznaje materiju koja je bila predmet ugovora, te samim tim je očekivala da je tačno ono što je u aneksima navedeno. Ono što je zapravo bilo ključno bez obzira na sve navedeno, jeste pribavljanje saglasnosti Predsjedništva BiH koja je morala biti data na predmetne anekse, a što je u konkretnom slučaju izostalo. To pravilno primjećuje i prvostepeni sud.

101. Odbrana potom ukazuje da je svjedok Zijad Fazlagić u svom iskazu naveo da ni on kao potpisnik ugovora sa SCOUT-om nije imao nikakav dokaz da je SCOUT predočio posjed 20.000 raketa 128mm, jer sve dok mu ih ne stavi na raspolaganje, ne nastaje obligacija između njih. Stoga, stav je žalbe da Sud potpuno pogrešno cijeni iskaz ovog svjedoka, jer ukoliko se presluša CD sa pretresa na kojem je saslušan isti svjedok, proizilazi da je isti potpuno suprotno tvrdnji Suda navodi da nije znao odakle SCOUT-u municija, a ne da mu je SCOUT prezentirao svoje imovinsko stanje u skladištima Oružanih snaga. Dakle, i iz navedenog proizilazi da je postupajući Sud provedene dokaze potpuno površno i pogrešno cijenio, zbog čega je učinio povredu odredbe člana 299. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, na koji način je došlo do povrede prava na pravično suđenje koje je propisano odredbom člana 6. EKLJP.

102. Međutim, nejasno je šta je odbrana zapravo prigovorila predmetnim prigovorom. Svjedok Fazlagić je jasno objasnio da se ugovorna obaveza između TRZ Hadžići i firme SCOUT može realizovati samo onog momenta kada firma SCOUT koje je garantovala da ima 20.000 raketa od 128 mm, njegovoj firmi to i isporuči. Svjedok je izjavio da on ne može garantovati za istinitost ugovora koji mu druga strana nudi na potpis, samo može tu navedenu činjenicu odnosno ponudu koja je predmet ugovora, prihvatiti kao tačnu i on nije imao obavezu da je provjeri u smislu da SCOUT zaista jeste vlasnik tih 20.000 ponuđenih raketa.

103. Odbrana potom citira dijelove iskaza svjedoka Rajka Čkonjevića i Subotić Nebojše, te iznosi zaključak da se radilo Komisijski, a ne pojedinačno ili "iza zatvorenih vrata", jer postupajući Sud u tački 263. pobijane presude navodi iskaz ovog svjedoka, i pritom izostavlja ključni dio iskaza, da svjedok "ne sumnja u podatke iz zapisnika, da ga je pročitao i potpisao bez ikakvog nagovora ili prisile".

104. Međutim, kada se izvrši uvid u sve svjedoke koje je prvostepeni sud saslušao na okolnost rada Komisije za praćenje realizacije prodaje viškova naoružanja, te na osnovu Odluke kojom se Komisija formira, može se zaključiti da je komisija imala zadatak da samo prati realizaciju ugovora u smislu koordinacije isporuka između Oružanih snaga BiH i Ministarstva obrane i o tome je govorio svjedoka Šefik Hasanović i Rajko Čkonjević. Svjedok Hasanović je izjavio da je komisija postupala kako je to naznačano u zaključenim Aneksima, Rješenjima i Odlukama, a svjedok Miladin Miložić, načelnik Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH potvrdio je da su oružane snage realizovale ugovore u skladu sa naređenjima Ministarstva odbrane. Ovaj svjedok je naveo da su oni imali zadatak da sprovedu u djelo ono sa čime je Ministarstvo odbrane zadužilo Zajednički štab te se nisu uplitati u analizu sačinjenih aneksa. Dakle, potpuno je beznačajna činjenica da su postojale komisijske procedure kako se navodi žalbom, kada je očigledno da je Komisija za praćenje realizacije prodaje viškova naoružanja postupala po već zaključenim aneksima i po naređenjima od strane Ministarstva odbrane, kojem su o tome morali podnijeti izvještaj (svjedok Miložić).

105. Odbrana u nastavku citira dijelove transkripta, ukazujući tako na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje koje se odnosi na odlučne činjenice u konkretnom slučaju u vezi primjene Dobojskog sporazuma i člana 11. Branilac prigovara da je Sud pogrešno izveo zaključak iz tačke 129. pobijane presude u kojoj je navedeno da odbrana nije ničim dovela u sumnju postupanje svjedokinje Jelene Kovačević, a posebno u dijelu analiziranja dokumentacije, od strane svjedoka kada iz njenog iskaza proizilazi da je ista potvrdila da nije analizirala ključne dokumente vezane za ovaj predmet, pa je jasno da u svom iskazu nije ni mogla dati bilo kakve informacije koje bi bile relevantne za iznošenje pravilnih zaključaka od strane postupajućeg Suda, osim da se njeno svjedočenje cijeni u prilogu teze odbrane.

106. Vijeće međutim ne nelazi da se osnovano prigovara činjeničnom stanju koje je utvrđeno na temelju i svjedokinje Kovačević. Svjedokinja je radila na poslovima istražiteljice za spriječavanje i otkrivanje finansijskog kriminaliteta i korupcije u Državnoj agenciji za

istrage i zaštitu i svjedočila je na nepobitne okolnosti koje su i predmet inkriminacije a to je da je u četiri sporna aneksa dolazilo do mijenjanja vrsta količina naoružanja i municije u odnosu na onu koja je predmetom osnovnih ugovora i to tako da su se određene vrste naoružanja i municije u određenim količinama povećavale u odnosu na osnovni ugovor, određene vrste količine naoružanja, u odnosu na osnovni ugovor su smanjivane, a bilo je i određenih stavki koje su aneksima, nestale iz osnovnih ugovora, nisu spomenute, dok su ubacivane neke nove vrste naoružanja i municije. Aneksima je navedeno da vrijednost ostaje ista, da ne dolazi do promjene novčanih vrijednosti ugovora, iako se mijenjaju te pojedine stavke naoružanja i municije. Svjedok je potvrdila da nije pronašla nikakvu popratnu dokumentaciju koja je ukazivala na opravdanost takvog postupanja, te joj nije bilo jasno zašto je to mijenjeno navodeći da ništa nije bilo obrazloženo. Što se tiče okolnosti poznavanja propisa i nužne saglasnosti predsjedništva BiH, ta činjenica se zasniva na iskazu svjedoka Darka Marjanovića, te čak i da svjedokinja Kovačević nije poznavala sve propise koje su se odnosile na ovu materiju, ostale odlučne činjenice je prvostepeni sud utvrdio na osnovu ostalih izvedenih dokaza, te ni ovaj prigovor odbrane nema značaja, niti dovodi u pitanje pravilnost činjeničog stanja.

107. Sud je po mišljenju odbrane pogrešno cijenio i iskaz svjedoka Ahmeta H. Omerovića, iz čijeg iskaza i zapisnika sa kolegija (DO-55), proizilazi da je ovo bio jedan potpuno transparentan proces, na koji način se potpuno opovrgava tvrdnja da je optuženi bio u prethodnom dogovoru sa Trpimirom Rebcom i njima poznatim licima", osim ako Sud pod formulacijom "njima poznatim licima" ne smatra sve učesnike Stručnog kolegija Ministarstva odbrane. Branilac u tom pravcu citira i dijelove iskaza ovog svjedoka. U tom pogledu ističe da svjedok govori o predmetu optuženja i navodi odgovorne cjeline za njegovu realizaciju, posebno se referirajući na obimnost predmeta od nekoliko hiljada dokumenata, što Sud uopšte ne uzima u obzir. Također, svjedok pojašnjava na ovom mjestu Proceduru signiranja akata, čemu je Sud poklonio vjeru. Branilac smatra važnim što Sud nije utvrdio i nigdje nije ni naveo, da je u cijelom ovom procesu bila narušena bilo koja procedura, koja je primjenjiva na ovaj predmet.

108. Međutim, Vijeće zaključuje da je svjedok Omerović evidentno govorio sa aspekta njegovog angažmana u Sektoru za politike i planove i jer je lično učestvovao u izradi i donošenju Pravilnika o unutrašnjem funkcionisanju rada Ministarstva i dao je informacije u pogledu sistematizacije radnih mjesta u Ministarstvu, te o načinu signiranja predmeta rada ali ovaj svjedok nema konkretnih saznanja u vezi sa predmetom optuženja, niti je prema vlastitom svjedočenju učestvovao u izradi spornih aneksa, te u tom smislu njegovo

svjedočenje nema značaja za utvrđivanje odlučnih činjenica koje se tiču teze optužnice, pa samim tim ni prigovor kojim se navodi pogrešno činjenično stanje u vezi sa iskazom ovog svjedoka, nije osnovan.

109. Nadalje, žalbom se odbrana referiše i na svjedočenje svjedoka Darka Kandića koji je neposredni akter realizacije ugovora, koji je u svom iskazu veoma precizno naveo da su zamjene vršene zbog uništenog sredstva ili ako je bilo odvojeno za uništavanje i zbog opasnih sredstava za rukovanje kao što su tromblonske mine. Odbrana smatra da je zbog navedenog potpuno jasno da je neodrživ zaključak Suda naveden u tački 1.3. pobijane presude, što žalbu čini potpuno osnovnom u smislu člana 299. stav 1. ZKP BiH. Međutim, neosnovano se prigovara ocjeni ovog svjedoka, jer isto tako ovaj svjedok navodi i da je lično sa skladišta birao robu po principu da nije korozirala, da je upotrebljiva, da je pakovanje uredno, odnosno *da je birao robu boljeg kvaliteta*.

110. Stoga, pravilno prvostepeni sud konstatuje da je iskaz ovog svjedoka u skladu sa ostalim provedenim dokazima Tužilaštva, jer upravo predmet optuženja jeste sačinjavanje spornih aneksa kojima se vrši izmjena predmeta ugovora na način koji pogoduje firmi SCOUT, pa je logično i samo postupanje ovog svjedoka koji bira robu iz skladišta koja će biti konkurentnija i vrijednija na tržištu.

111. Na osnovu svega zaključenog, ovo Vijeće ne nalazi da se pobijana presuda zasniva na pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju na način kako to ukazuje odbrana u žalbenim prigovorima.

IV. ŽALBENI PRIGOVORI U POGLEDU ODLUKE O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI (ČLAN 300.ZKP BIH)

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

112. Presuda se zbog odluke o kazni može pobijati po dva različita osnova, kako to predviđa član 300. ZKP BiH.

113. Presuda se po ovom osnovu može pobijati ako pretresno vijeće nije primijenilo relevantne zakonske odredbe prilikom odmjeravanja kazne. Međutim, apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će apelaciono vijeće preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe

doveo do nepravilne presude. Ako apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

114. S druge strane, podnosilac žalbe može osporavati odluku o kazni zbog toga što je pretresno vijeće neprimjereno iskoristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne. Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je pretresno vijeće u poziciji da najbolje može odmjeriti i ocjeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, apelaciono vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

115. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način.

116. Apelaciono vijeće uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost. Ako je apelaciono vijeće uvjeren da je pretresno vijeće razmatralo, te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

117. Protiv odluke o krivičnopravnoj sankciji, žalbu je izjavilo Tužilaštvo BiH, kao i odbrana optuženog.

a) Žalbeni prigovori Tužilaštva i branioca optuženog

118. Žalba je izjavljena zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH žalbu uvaži, pobijanu presudu preinači, na način da optuženom izrekne strožiju krivičnopravnu sankciju, odnosno kaznu zatvora

119. Tužilaštvo žalbom ukazuje da izrečena kazna nije adekvatna, te da je bilo potrebno pravilno i potpuno cijeniti otežavajuće i olakšavajuće okolnosti prilikom odmjeravanja iste.

Naime, sud je obrazložio na stranama 118. i 119. pobijane presude zašto izriče ovu krivičnu sankciju, a okolnosti pod kojima je izvršeno krivično djelo Sud tumači kao otežavajuće, ali ih ne uzima u obzir prilikom odmjeravanja kazne kao otežavajuće. Osim toga, Sud ne cijeni ni stepen krivice, te jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra, a trebao je cijeniti i pobude iz kojih je krivično djelo učinjeno.

120. Dakle, Tužilaštvo smatra da je na strani optuženog bilo više otežavajućih nego olakšavajućih okolnosti, pa je zato krivičnopravna sankcija trebala biti strožija, jer ovako ne može biti ostvarena generalna prevencija, a ne doprinosi se ni povjerenju građana u vladavinu prava i kažnjavanje nosilaca najviših društveno-političkih funkcija, a s druge strane i jasnoj opredijeljenosti pravosuđa u beskompromisnoj borbi protiv korupcije najvišeg nivoa.

121. Odbrana ističe da Sud prilikom izricanja krivičnopravne sankcije, nije u dovoljnoj mjeri cijenio sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, te da je precijenio okolnosti i činjenice koje su za Sud bile od značaja za izricanje krivičnopravne sankcije.

122. Žalba je stava da prvostepeni Sud prilikom odluke o sankciji nije cijenio sve olakšavajuće okolnosti, odnosno da se proces realizacije ugovora odvijao u vremenu reforme i tranzicije Ministarstva odbrane, koji su bili opterećeni postojanjem značajnog nepovjerenja ranije suprostavljenih komponenti koje su ušle u sastav jedinstvenog Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH, da je rad Ministarstva odbrane i Oružanih snaga u ovom period bio opterećen ogromnim viškovima personala, lokacija, oružja, municije i druge pokretne imovine, pritiskom domaćih struktura i Međunarodne zajednice da se ti viškovi što prije rješavaju, a istovremeno Ministarstvo i Oružane snage nisu imale potrebno iskustvo i funkcionalnost koji su bili potrebni za rješavanje ovako složenih izazova. Na osnovu iznesenog odbrana zaključuje da je prvostepena presuda donesena i uz povredu u smislu člana 300. stav 1. ZKPBiH.

b) Zaključak Vijeća

123. Vijeće se međutim, ne slaže sa razlozima žalbe Tužilaštva i odbrane, kada se tvrdi da prvostepeni sud nije dao adekvatno obrazloženje izrečenoj sankciji.

124. Prvostepeni sud je cijeneći konkretne radnje izvršenja krivičnog djela od strane optuženog, stepen krivice, njegovu ulogu i doprinos u izvršenju krivičnih djela, te količinu

kriminalne aktivnosti optuženog u radnjama izvršenja krivičnog djela, kaznu odmjerio na način da se kretao u okviru opštih pravila o odmjeravanju kazne iz člana 48. KZ BiH.

125. Tužilaštvo žalbenim razlozima nije iznijelo nove činjenice i okolnosti koje nisu mogle biti poznate prvostepenom vijeću prilikom odmjeravanja kazne optuženom, pa sa aspekta svrhe kažnjavanja, ovo Vijeće nalazi da je prvostepeni sud dao pravilne i prihvatljive razloge zašto nalazi da kazna koja je izrečena optuženom, u potpunosti odgovara okolnostima koje se odnose kako na optuženog Cikotića, tako i na konkretno počinjeno krivično djelo.

126. Okolnosti koje su pravilno cijenjene i kojima je dat naročit značaj i po ocjeni ovog vijeća su činjenica da je počinjeno djelo koruptivnog karaktera i da je počinjeno od strane rukovodioca državne institucije od bitnog značaja, te da je optuženi u svojstvu ministra Ministarstva odbrane BiH iznevjerio temeljne društvene vrijednosti na kojima počivaju demokratski uređene države i koji mora biti garant primjene zakona. S tim u vezu je pravilno dovedena i činjenica njegove istrajnosti u izvršenju krivičnog djela imajući u vidu vremenski kontinuitet, te broj potpisanih akata kojima je pričinjena šteta po državni budžet.

127. S druge strane, ocjenom žalbenih prigovora odbrane, vijeće ne nalazi da se osnovano doveo u pitanje ni zaključak prvostepenog suda u pogledu ocjene okolnosti koje utiču da kazna optuženom bude manja. Odbrana svojim navodima ni u ovom smislu nije dovela u pitanje razloge presude, niti je svojim navodima istakla drugačije okolnosti, a koje je prvostepeni sud trebao imati u vidu ili propustio cijeniti. Prvostepeni sud je pravilno cijenio njegovu porodičnost optuženog odnosno činjenicu da je isti oženjen i otac dvoje djece, njegovu raniju neosuđivanost kao i protek vremena od četrnaest godina od počinjenja djela za koje je oglašen krivim, a da nije krivično gonjen naknadno zbog drugih krivičnih djela. Međutim, Vijeće će dodati i da borba protiv korupcije koja predstavlja pošast jednog društva, treba biti apsolutni prioritet svih sudionika u državnoj vlasti, pa samim tim i pravosuđa koje mora biti opredjeljeno u jačanju vladavine prava. Tim prije tamo gdje koruptivne radnje zahvataju više pozicionirane osobe koje obnašaju ozbiljne javne funkcije u konkretno izvršnoj vlasti, i sankcije koje se izriču moraju odražavati ozbiljnost pristupa kažnjavanju takvih pojedinaca. Stoga, takva koruptivna djela moraju biti sankcionisana upravo da odvrate druge od vršenja ovog i sličnih djela. Blage sankcije ne mogu u ovakvim predmetima ispuniti svrhu kažnjavanja.

128. Ocjenom svih žalbenih prigovora u kontekstu objektivnih i subjektivnih okolnosti na strani optuženog, ovo Vijeće smatra da je optuženom izrečena kazna zatvora u trajanju od

tri godine adekvatna i da će se sa ovakvom kaznom ostvariti svrha kako individualne tako i generalne prevencije.

129. Vijeće konstatuje da se žalbom odbrane nije osporavala prostepena presuda u dijelu koji se odnosi na odluku o imovinskopravnom zahtjevu i troškovima krivičnog postupka, pa polazeći od granica ispitivanja presude iz člana 306. ZKP BiH, Vijeće u tom dijelu nije ni ispitivalo prvostepenu presudu.

130. U skladu sa svim navedenim, nalazeći da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija žalbama, Vijeće je odlučilo kao u izreci, a na osnovu člana 313. u vezi sa članom 310. ZKP-a BiH.

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA**

Zapisničar:

Redžib Begić

Dženana Deljković-Blagojević

Pravna savjetnica

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.